

J'accuse...!

Miranda Valkenburg

Er ligt een drenkeling in het water. Een passende zilvergrijze BMW stopt met piepende remmen, de jeugdige bestuurder springt uit zijn auto en schreeuwt: "Die drenkeling moet gered worden!" Gealarmeerd door zijn gegil komen enkele voetgangers aangesneld. Ze kijken naar de vrouw in het water. Een van hen zegt: "Zo te zien is dit haar eigen keuze. Ik hoor haar niet om hulp vragen, dus wie zegt dat ze gered wil worden? Ik ga mijn leven niet wagen om iemand te redden die zichzelf in de nesten heeft gewerkt." De omstanders knikken instemmend. Aan de overkant van de brug fietst een vermoeid uitziende grijze man. De automobilist wijst beschuldigend naar de fietser: "Daar is de dader! Hij heeft deze vrouw in het water geduwd!" De grijsaard stapt af, werpt een blik op de drenkeling en kijkt dan naar de opgewonden jongeman: "Dit is ernstig, maar ik heb het niet gedaan."

"Wil je soms beweren dat het mijn schuld is?", bijt de automobilist de fietser toe.

De omstanders slaan het schouwspel geboeid gade. Zo'n spektakel maak je immers niet elke dag live mee!

De fietser kijkt de automobilist onderzoekend aan en verzucht dan: "Waarschijnlijk is ze door jouw toedoen in het water gesprongen. Los jij het zelf maar op." Witheet pakt de automobilist zijn smartphone uit de binnenzak van zijn Armani-jasje en belt 112. De politieagent, snel ter plaatse, aanschouwt het plaats delict en concludeert: "Dit is niet goed. Er verdrinkt iemand en daar moet iets aan gedaan worden. Ik zal dit onmiddellijk rapporteren aan mijn leidinggevende. We moeten onderzoeken waarom deze persoon niet kan zwemmen. Ik stel voor dat we een taskforce instellen."

De moraal van dit verhaal: allen zijn ervan overtuigd dat de situatie niet gezond is. Maar geen van hen voelt zich probleemeigenaar. Met als gevolg dat de drenkeling verdrinkt en niemand iets doet.

De drenkeling staat symbool voor de participatie van vrouwen in de ict. De vermogende automobilist is het ict-bedrijfsleven, de vermoeide fietser is het hoger onderwijs, de passieve voetgangers staan symbool voor de algemeen heersende opinie en de bureaucratistische politieagent is de overheid.

Alle partijen vinden de geringe participatie van vrouwen in de ict een slechte zaak. Men roept 'ach en wee' en heft vervolgens een verwijtend vingertje naar elkaar. Dat een succesvolle aanpak mogelijk is, heeft het project Ict-STER bewezen. Dus stop met je excuses, uitvluchten, smoezen, ontwijkend gedrag, externe attributie, draaijerij en borrelpraat. Doe iets!

Ik beschuldig het bedrijfsleven, dat niet verder kijkt dan zijn commerciële neus lang is, dat stunt met ballonvaarten en golfclubs om ict-personeel te werven maar niet investeert in grotere studentenaantallen, dat uitsluitend bij dreigende personeelstekorten vrouwen herontdekt als onbenut potentieel maar niets doet aan de discriminerende factoren die hun kansen op de arbeidsmarkt beperken, dat klaagt over het slechte imago van de ict-branchen maar dat zelf in stand houdt.

Ik beschuldig het onderwijs, dat stug blijft volhouden dat meisjes gewoon niet willen, dat zelfingenomen prevelt 'zie je wel' wanneer minimale aanpassingen niet tot

maximale instroom leiden, dat meent dat het niveau daalt als we opleidingen aantrekkelijker maken voor brede doelgroepen, dat weigert te investeren en te leren van al die good practices die bewijzen hoe het anders kan.

Ik beschuldig de overheid, die niet het lef heeft om daadwerkelijk verandering in gang te zetten, die in plaats daarvan blijft rommelen in de marges van bestaande wetten en regelgeving, die het vrouwen en mannen zo moeilijk maakt om werk en zorg in gezamenlijke verantwoordelijkheid te combineren, die hardnekkig de achterhaalde rolverdeling als norm blijft hanteren.

Ik beschuldig de mannen die een superioriteitsgevoel ontlenuen aan de intellectuele en technologische vermogens des mans als bron van welvaart en beschaving, die met dezelfde pedanterie hun jachtinstinct en oerdriften als excuus opvoeren wanneer ze smiespelen over vrouwen en voetbal, die zichzelf op de harige borst kloppen vanwege hun rechtschapenheid maar geen nanometer schuiven voor een ander, die diversiteit belijden maar de daarvoor noodzakelijke verandering bestrijden.

Ik beschuldig de meisjes en vrouwen, de piekerprinsessen en pickwickmoeders, die niet kiezen voor een loopbaan die hen in staat stelt om financieel onafhankelijk te zijn. Word wakker! De prins op het witte paard bestaat niet. Afhankelijkheid van een kostwinner (lees: man) is een domme keus: de helft van de relaties in Nederland strandt, en voor je 't weet moet je weer op zoek naar een nieuwe geldstroom. Jullie zijn slim genoeg. Gebruik toch je verstand en je talent.

Het is geen lolletje om plots te water te geraken. Van de eerste schrik bekomen houdt de vrouw het hoofd koel en boven water. Meewarig beziet ze de commotie aan wal. Terwijl ze speurt naar een echte oplossing voor haar penibele situatie, ontwaart ze een sloep die gestaag haar richting op vaart. Op de reddingsboei die haar wordt toegeworpen, staat - manifest en onmiskenbaar - het logo van Ict-STER.

Auteur

Drs. Miranda W. Valkenburg was van september 1997 tot en met december 2007 hoofd Communicatie van de HBO-I stichting.